

Krasnojarski rahvakultuuri autonoomia „EESTI”

Praegu elab Krasnojarski kraisis umbes 4.000 eestlast, nendest Krasnojarski linnas üks viiendik. Siberis on olemas oma väike eesti maailm- on olemas eestlasi, kes räägivad kui eesti, nii vene ja setu keelt.

Külades, milles elavad põhiliselt eestlased: Estonia, Novo- Petseri, Rápina, Haida, Bulanka, Narva, Ülem Suetuk.

1991. aastal asutati Krasnojarskis rahvakultuuri selts (kuni 2008. aastani Krasnojarski krai vabatahtlik eesti kultuuriselts „EESTI”), mis reorganiseeriti 1993 aasta veebruaris. Tulevikus on plaanis luua regionaalne rahvakultuuri autonoomia filiaalid Partisani ja Karatusi rajoonides. Nende rajoonidega on selts teinud tihedat koostööd juba alates oma esimestest asutamisaastatest.

Esimene koosolek toimus veebruaris 1991. aastal Krasnojarski kultuuri, ajaloo ja muuseumi kompleksis. Esimestel aastatel käis eesti selts koos Teadlaste Majas Akademgorodokis, Krasnojarski Filmistuudios ja Muuseumi keskuses. Hiljem, pärast Rahvustevahelise kultuurikeskuse loomist, koguneti seal. Viimased viis aastat toimub seltsi põhitegevus Krasnojarski krai riiklikus teaduslikus raamatukogus.

Üheks peamiseks seltsi eesmärgiks on emakeele õppimine. Eesti keele kursusi alustati 1991. aastal (õpetajad Almine Puusepp, Kuno Regi ja Helvi Kuus, keda 2007.aastal EV president autasustas Valgetähe ordeniga). Praegu õpetatakse eesti keelt pühapäevakoolis Krasnojarski krai riikliku teadusliku raamatukogu väliskirjanduse osakonna ruumides. Tegutseb kaks rühma - lastele ja täiskasvanutele. Tundides kasutatakse kaasaegseid õppematerjale ja õpetajateks on Elsa Raud ja Krismar Rosin, Eesti vabatahtlik Interras.

Krasnojarski krai külas Ülem-Suetukis tegutseb juba 115 aastat puhkpilliorkester, mis on hästi tuntud eestlaste seas üle kogu maailma. Seto lauluansambel „LILL“ ja laste folkloorirühm „Kullerkupp“ Haida külast on osalenud paljudel kultuuriüritustel ja festivalidel.

Tegutseb klubi, kus õpitakse tundma rahvarõivaste ajalugu, toimuvad käsitöö ja rahvatantsu õppetoad.

Selts teeb koostööd: V.P.Astafevi nimelise Krasnojarski Pedagoogika Instituudiga, Kunstimuuseumiga, sanatooriumiga „Pioneeride jõgi“, Pedagoogilise kooliga ja Krasnojarski kultuuri, ajaloo ja muuseumi kompleksiga. Ajaloo eriala üliõpilased sooritavad oma etnograafiapraktika seltsi juures.

Püüame säilitada eesti rahvakombeid ja traditsioone. Seltsil on tihedad sidemed oma ajaloolise kodumaaga ja eestlaste kogukondadega kogu maailmas.

Alates 1998. aastast on Siberi lapsed osalenud igasuvistes keelelaagrites Eestis.

Siberi eestlase järeltulijatel on võimalus saada kõrgharidus Eestis rahvuskaaslaste programmi raames. Viimastel aastatel tuntakse suurt huvi emakeele, eesti laulude ja traditsioonide vastu. Korraldatakse eesti kultuuripäevi, iga aastal toimuvad Eesti kino päevad, kirjanduslikud salongid ja loomingulised õhtud.

1996. a. osales Siberi eestlase delegatsioon ESTO-1, Ülemaailmsel Eesti Päeval Stockholmis. 2004. aastal juulis 20 inimest käisid ESTO-1 Riias ja peale seda sõitsid Tallinnasse Laulupeole. 2009. aastal seto laste folkloorirühm „Kullerkupp“ osales ESTO-1 Münsteris Saksamaal.

1992, 1993. ja 1995.a. peeti krai eesti külades festivale. 1996. a. korraldas eesti selts krai esimese soome-ugri rahvaste kultuurifestivali. Iga aasta tähistame rahvakalendripühi (Mardipäev, Kadripäev, Mihklipäev). Jaanipäev on kujunenud Balti rahvaste suvefestivaliks, mida me korraldame juba kuus aastat Akademgorodokis ja millest võtavad osa kõik soovijad.

Veebruaris 2001 tähistasime seltsi 10. Aastapäeva, mille raames korraldasime Eesti kultuuripäevad (fotonäitus Rahvamuseumist autor Mare Piho, dokumentaalfilmide esitluse, sümfooniakontsert, folklooriansambli kontsert). Esmakordselt esitas Krasnojarski sümfooniaorkester kaasaegset klassikalist eesti muusikat Eesti dirigendi Erki Pehki juhtimisel. Eesti kultuuripäevad avas Eesti Vabariigi suursaadik Tiit Matsulevitš ja Krasnojarski krai kuberner Aleksandr Lebed. Tänu sõlmitud sõprussuhetele külastas Krasnojarski sümfooniaorkester Ivan Shpilleri juhtimisel Eestit ja esines kontserditega Tallinas ja Narvas.

1999.aastal avati Kaug-Ida ja Siberi Vene Kunstiakadeemias Läti, Leedu ja Eesti 1960.-1980. aastate graafikanäitus „Balti süit“.

Rahvakultuuriautonoomia „EESTI“ on muuseumi projektide festivali diplomant, osaleb Krasnojarski Raamatufestivalil ja Muuseumi ööl.

Eesti Draamateatri külalisedendused Krasnojarskis ja Ülem-Suetukis 2000. aastal on jätnud unustamatu mälestuse.

2010. aasta Eesti kultuuripäevade raames korraldati üritusi Krasnojarski linnas, Partizani ja Karatuzi rajoonis. Krasnojarski krai riiklikus teaduslikus raamatukogus. Krasnojarski krai kultuuriminister Gennadij Rykšha ja Eesti Vabariigi suursaadik Simmu Tiik avasid näituse „Siberi eestlased“, mis toodi Eesti Rahva Muuseumist, autoriteks Anu Korb ja Kadri Viires. Hiljem eksponeeriti seda ka Partisani rajoonis Haida külas.

2010. aastal avati Krasnojarski krai Eesti kultuuripäevade raames V.I Surikovi muuseumis Eesti Kunstiliidu poolt korraldatud näitus „Eesti kaasaegne

kunstitekstiil“. Kokku külastas näitust umbes 3 000 inimest ja see sai kõrge hinnangu osaliseks Krasnojarski kunstnike poolt.

Meie lemmikprojektiks peame täie õigusega „Eesti maja“ projekti, mille valmistasime rahvakultuuriautonomias liikmete ja sõpradega meie 20. juubeliks.

Muinasjutuline tikitud maja, villast lihavõtte pühad tallekesed, video, installatsioon ja rahvakunst - kõige selles on korruga nii meie küsimus kui vastus. Kas sai Siberi töötatud maaks? Kas õnnestus eestlastel ehitada oma maja ja leida oma õnn?

Näituse avamisele saabus eestlasi meie krai erinevatest paikadest, kohal olid külalised Eestist ja Eesti Vabariigi Saatkonnast. Projekt „Eesti maja“ valmis tänu Mihhail Prohhorovi Fondile.

Kõige meeldejäävam projekt 2010.a. oli „Labakinnaste festival“, mille tulemusena umbes 70 inimest nii täiskasvanud ja lapsed, õppisid labakinnaste kudumist ja tutvusid kindamustrite ajalooaga. Andsime välja CD-plaadi meie töödega. Ja meie projekt „Labakinnaste festival“ sai aluseks uutele projektidele ja mitmetele heategevuslikele traditsioonidele. Meie autonoomia teeb koostööd Mihhail Prohhorovi Fondiga.

Projekt Viljandi Maanaiste ühendusega „Koos Tulevikku“ 2010 aitas realiseerida meie eakate liikmete salaunistust - külastada Eestit, tutvuda eesti traditsioonidega ja kommetega.

Seltsi „EESTI“ asutajaks ja esimeheks on Vera Oinets-Nikolaeva, kes töötab tõlkijana ja võõrkeelte õpetajana, on Venemaa Geograafia Seltsi liige ja Soome Ugri Nõukogu liige). Vera Oinets on 2016.aastal autasustatud EV presidendi Valgetähe ordeniga

„EESTI“ kasutab interneti, meil on olemas oma lehekülg „Siberi eestlased“.

<https://vk.com/club17684629>

<https://www.facebook.com/siberieestlased>

kontaktid: Vera Oinets +79039233096

